

Анісімава В.Р.,
выкладчык

МЭТЫ І ЗАДАЧЫ КУРСА "РАБОТА З ФАЛЬКЛОРНЫМ МАТЭРЫЯЛАМ"

Курс "Работа з фальклорным матэрыялам" быў уведзены замест курса "Чытанне харавых партытур". Гэта замена звязана з тым, што кафедра беларускай народнапесеннай творчасці ставіць сваёй задачай больш глыбокае вывучэнне беларускага фальклору.

Мэта курса "Работа з фальклорным матэрыялам" -- выхаванне ў студэнтаў практычных навыкаў самастойнай работы з песенным фальклорам, развіццё музычна-эстэтычнага густу.

Цесная ўзасмасвязь курса "Работа з фальклорным матэрыялам" з асноўнымі дысцыплінамі спецыялізацыі: дырыжываннем, харавой практыкай, аналізам музычных форм, метадыкай запісаў і расшыфроўкі народных песень і інш. -- важнейшая ўмова эфектыўнасці вучэбна-выхаваўчага працэсу.

У працэсе вывучэння студэнты знаёмяцца з асаблівасцямі меладычнага і метрарытмічнага стылю, якія характарызуюць народную музычную культуру розных рэгіёнаў Беларусі.

Неабходна навучыць студэнтаў вызначаць спецыфіку інтанацый песеннага матэрыялу, ведаць, чым адрозніваюцца песні розных цыклаў: каляндарна-земляробчыя, сямейна-абрадавыя, лірычныя і іншыя.

У працэсе асваення курса "Работа з фальклорным матэрыялам" студэнты вучацца:

граматна і прафесійна разбірацца ў запісах песеннага фальклору;

традыцыйнаму выкананню народнай песні з адначасовай іграй на фартэпіяна і таксіраваннем адной рукой;

аналізу народнай песні.

Таксама студэнт павінен вывучыць ўсе ўмоўныя абазначэнні, якія сустракаюцца пры запісах фальклорнага песеннага матэрыялу.

Аснову вучэбнага рэпертуару складаюць найбольш цікавыя ўзоры мнагапланаванага песеннага народнага мастацтва.

У праграму курса ўключаны традыцыйныя тыповыя песні каляндарнага, сямейна-абрадавага цыклаў, старажытныя напевы балад, сямейна-бытавыя песні, неабрадавыя лірычныя песні, а таксама песні танцавальнага і частушачнага характару.

Курс "Работа з фальклорным матэрыялам" вывучаецца ў 5, 6, 7 семестрах.

На пачатку кожнага семестра складаюцца індывідуальныя планы з улікам праграмных патрабаванняў, агульнага ўзроўню музычнай падрыхтоўкі і індывідуальных здольнасцей студэнтаў.

Неабходна навучыць студэнта вызначаць у песні самае істотнае і перадаваць змест і характар песні пры яе выкананні на фартэпіяна і голасам.

У працэсе вывучэння ў асноўным выкарыстоўваюцца фальклорныя зборнікі, якія склалі З.Мажэйка і З.Эвальд.

Гаўрына Л.М.,
ст.выкладчык

ХАРАКТЭРНЫЯ АСАБЛІВАСЦІ НАРОДНАЙ ПЕСНІ І ІХ ВЫКАРЫСТАННЕ У НАВУЧАЛЬНЫМ ПРАЦЭСЕ

Увесь комплекс спецыяльных дысцыплін у сістэме народна-харавой спецыялізацыі звязаны адзінствам творчага асэнсавання і практычнага асваення фальклору.

Народная песня з'яўляецца асновай народнага харавога мастацтва. Без вывучэння законаў яе гістарычнага развіцця, жанравай спецыфікі, асаблівасцей музычна-паэтычнага зместу немагчыма падрыхтоўка кваліфікаванага спецыяліста - кіраўніка народнага хору.

Усе выдатныя дзесяці народнага харавога мастацтва, такія як Р.Шырма, З.Мажэйка, З.Эвальд, у сваёй працы абапіраліся на вывучэнне беларускай народнай творчасці, разглядаючы яе з розных бакоў пры дапамозе аналізу асаблівасцей народнай песеннай культуры.

Асаблівасці развіцця народна-харавога выканання у пэўны гістарычны час далі штуршок развіццю аўтарскай кампазітарскай творчасці. Прафесіяналізацыя ў народна-харавым мастацтве выклікала адмаўленне ад выканання аўтэнтычнай беларускай народнай песні. Збядненне рэпертуару, нівеліроўка рэгіянальных песенных традыцый страцілі творчую індывідуальнасць харавых калектываў, згубілі нацыянальную самабытнасць. Зараз вялікая ўвага надаецца рэпертуару народных калектываў.